

„Mama, šta je to bolnica?“

Kako da pripremite Vaše dijete za boravak u bolnici.

Razgovarajte sa svojom djecom o temama, kao što su bolest, nesreća i bolnica, čak i kada ne postoji neki konkretan povod za razgovor.

Prije predstojećeg boravka u bolnici, Vaše dijete bi trebalo znati, šta ga tamo očekuje i šta će mu se desiti. Informacije, koje odgovaraju starosnoj dobi Vašeg djeteta i datoj situaciji, mogu pomoći, da dijete prebrodi strah i da stekne povjerenje i sigurnost. Nije uvijek jednostavno, pronaći prave riječi. Pravilo, koje Vam pri tome može biti od pomoći je: ne uljepšavajte, niti dramatižite situaciju, već pokušajte ostati mirni i pouzdani.

U slučaju da je Vaše dijete nešto starije, postoje razne mogućnosti, da ga pripremite na kraći ili duži boravak u bolnici. Mnoge dječije bolnice ili odjele za djecu možete upoznati, zajedno sa svojim djetetom, kroz bolničke prezentacije ili popodnevu igraonicu. Porazgovarajte s Vašim djetetom, nakon jedne takve posjete bolnici, o njegovim utiscima, strahovima i nadama. Pokušajte da odgovorite djetetu, na što više pitanja.

„Ne idem bez moga mede!“

Tako ćete olakšati Vašem djetetu boravak u bolnici.

Boravak u bolnici je za dijete, neovisno o njegovom uzrastu, iskustvo, koje ostavlja duboke tragove. Vrlo često djeca gube svoju

psihičku stabilnost i počinju se ponašati potpuno drugačije, nego inače. Nepoznata okolina, puno nepoznatih lica, bude kod djece nemir. Puno djece se plaši bolova ili razdvajanja od svojih roditelja, boje se predstojećeg tretmana ili neophodnog hiruškog zahvata.

Zbog toga je puno bolje, ako Vi sami ili neka, djetetu bliska, osoba ostane s njim. Ponesite sa sobom poznate stvari, kao što su plišani medo, omiljena lutka ili dekica za spavanje. Uopšte ne smeta, ako su ti predmeti stari i oštećeni, oni će Vašem djetetu, pružiti osjećaj sigurnosti.

„Ne ostavljaj me samog/samu!“

Kako da pratite i podržite Vaše dijete

I najbolja priprema za boravak u bolnici neće zamijeniti prisustvo roditelja ili neke druge povjerljive osobe, ali će, svima olakšati djetetov boravak u bolnici. Ova priprema je posebno važna u hitnom slučaju, koji Vas i Vaše dijete zatiče nespremne.

Dobro je, ako Vaše dijete zna, da ćete ga, u tom slučaju, pratiti Vi ili neka njemu bliska osoba.

Bebe i mala djeca još ne razumiju, zašto moraju ići u bolnicu i tamo ostati. Stoga je veoma važno, da budete uz dijete, za vrijeme njegovog boravka u bolnici. Starija djeca i omladina, možda nemaju više tu potrebu, da neka odrasla osoba

prenoći s njima u bolnici. Ovisno o vrsti oboljenja, možda će i odraslo dijete ipak cijeniti, ako jedan od roditelja ostane uz njega. U svakom slučaju, mišljenja i želje djece bi trebala biti ozbiljno shvaćena i uzeta u obzir.

„Ostani kod mene!“

Kako da prenoćite kod djeteta.

Gotovo u svim bolnicama, roditelji mogu prenoćiti kod djece („Rooming-in“). Najčešće se uz krevet djeteta postavlja pomoćni ležaj za roditelja. Roditeljska blizina čini, da se dijete osjeća sigurno i da nije samo, ako se noću probudi. Naravno, u bolnici ne možete očekivati udobnost, koju može ponuditi hotel. Ipak, najvažnije je da Vam bolnica omogući, da budete uz svoje bolesno dijete, dok ono prolazi kroz ovako teško životno iskustvo.

Roditeljima se, uvijek, ne nudi, da ostanu u bolnici. Tada je neophodno, da svoju želju saopštite jasno i bez ustručavanja. Isto tako, ako, zbog porodičnih ili nekih drugih razloga, niste u stanju da ostanete s djetetom u bolnici, to će biti uvaženo.

Postoje različita pravila, kada se radi o preuzimanju troškova za Vaše noćenje, za hranu i piće. U nekim slučajevima, zdravstveno osiguranje preuzima sasvim ili djelomično ove troškove. O ovim pitanjima se informišite, prije odlaska u bolnicu.

„Kad ćeš ponovo doći?“

Posjete predstavljaju tračak svjetlosti u bolničkoj svakodnevnici

Za dijete, svakog uzrasta, je veoma važno, da ga se redovno posjećuje, te da osjeti podršku članova porodice, prijatelja i školskih drugova.

Osobe, koje ne pripadaju užem krugu porodice,

moraju ispoštovati regularno vrijeme za posjete pacijenata. Posjete ne bi trebale biti u velikim grupama. Pokušajte, da se dogovorite sa posjetiocima, da ne posjećuju dijete svi odjednom, tako da se dijete svaki dan može iznova radovati novoj posjeti.

Za Vas ili druge osobe, koje se staraju o djetetu, su ove posjete jedna od mogućnosti, da se malo odmorite i imate nešto vremena za sebe.

Ako Vaše dijete duže boravi u bolnici i ako se, za to vrijeme, sami brinete o njemu, to može, s vremenom, za Vas postati neizdrživo opterećenje. Ne ustručavajte se, da za pomoć zamolite baku i djeda, stariju braću i sestre, kumove ili druge bliske osobe, kako biste se i Vi sami, oporavili i došli do nove energije.

„Tata, mene je strah!“

Kako da podržite i utješite Vaše dijete za vrijeme pregleda ili pripreme za narkozu.

Pratite svoje dijete, kad ide na preglede, uvijek kada je to moguće. Ponesite njegovu plišanu igračku ili omiljenu lutku, možda i neku knjigu, iz koje ćete djetetu moći čitati. U slučaju da se Vaše dijete plaši i da se opire nekom zahvatu, pokušajte dijete pridobiti strpljenjem, mirnim tonom i skretanjem pažnje na nešto drugo. Ne zauzimajte poziciju „drugih“, Vi ste za dijete osoba od povjerenja, koja mu, u teškim situacijama, treba pružiti podršku i tješiti ga.

Treba izbjegavati primjenu prisilnih mjera, kao što su čvrsto držanje djeteta ili vezanje. Iskusni ljekari i drugo medicinsko osoblje primjenjuju, u kriznim situacijama, razne, već isprobane, metode, koje pomažu djetetu da savlada svoje strahove. Pregled može biti i pomjeren na neko vrijeme, kako biste mogli, šetajući, još jednom mirno porazgovarati sa Vašim djetetom. Ili, doktor može prvo pregledati medu. Danas se, u mnogim slučajevima, izbjegava davanje injekcije. Često se koristi flaster, koji ima svojstvo lokalne narkoze, tako da dijete bol, pri primanju šprice, gotovo više i ne osjeti.

Vaše prisustvo, pri pripremi za narkozu ili za vrijeme dok se ono budi iz narkoze, pomaže djetetu, da prebrodi svoj strah. Ipak, sve bolnice ne pružaju roditeljima mogućnost, da u ovakvim situacijama budu uz svoju djecu. Potražite odgovore na ova bitna pitanja prije prijema djeteta u bolnicu, i birajte uvijek onu bolnicu, koja dozvoljava prisustvo roditelja.

Iz porodičnih ili nekih drugih razloga, nije uvijek moguće, da roditelji ostanu sa djecom u bolnici. I ovakve odluke roditelja se, takodje poštuju.

„Šta mogu učiniti?“

Roditelji i druge osobe, koje se staraju za dijete, mogu puno doprinijeti optimalnoj njezi djeteta.

Roditelji, koji ostanu sa svojom djecom u bolnici, trebali bi, od strane medicinskog osoblja, biti detaljno informisani o rutinskim zadacima, kao i o tome, gdje ima smisla da se uključe u njegu djeteta. Informišite se o tome, šta se od Vas očekuje, te iznesite svoje vlastite želje i očekivanja.

Ako je, nakon otpuštanja iz bolnice, potrebna odgovarajuća njega, možete u bolnici, pod nadzorom iskusne medicinske sestre, naučiti kako se ona ispravno obavlja.

Vi najbolje poznajete Vaše dijete i prvi ćete primjetiti, ako nešto nije uredu. Zato, ne oklijevajte, da se odmah obratite medicinskom osoblju, ako imate osjećaj, da Vaše dijete nešto boli ili se drugačije ponaša nego inače.

Ako ste mišljenja, da nešto ne funkcioniše dobro, otvoren razgovor sa medicinskim osobljem je najbolji put za rješavanje nailazećih problema.

U nekim bolnicama postoje i savjetovaništa za pacijente, gdje možete potražiti savijet.

Ne zaboravite ni pohvalu, ukoliko je sve proteklo na Vaše opšte zadovoljstvo!

„Gospodine doktore, molim Vas, objasnite mi...“

Vaše pravo na detaljne informacije.

Ljekari bi trebali informisati Vaše dijete o svim neophodnim pregledima i zahvatima, i to na način, koji odgovara uzrastu i razvojnom stadiju djeteta. Dijete ima pravo da kaže svoje mišljenje i, ovisno o situaciji, da se njegovo mišljenje i uvaži.

Za sve vrste terapije i pregleda je potreban pristanak roditelja. Zbog toga, roditelji imaju pravo na opširne informacije i objašnjenja, koja će im pomoći pri donošenju odluka. Ako je dijete starije od 12 godina, ili ako je već moralo biti izloženo mnogim zahvatima, takodje i njegov pristanak je neophodan.

„Nemir“ u bolesničkoj sobi

Djeca, ponekad, reaguju vrlo neobično na bolest i bolnicu

Poneka djeca se, u bolnici, ponašaju agresivno i odbojno naspram svojih roditelja, plaču ili prkose. To u svakom slučaju ne znači, da bi bilo bolje, da Vi ostanete kod kuće. Dijete, koje je u stanju da

ispolji svoje osjećaje i odreaguje u datoj situaciji, je poslije puno stabilnije od djeteta, koje se pasivno ponaša.

Ponekad i nakon otpuštanja iz bolnice, ponašanje djeteta, može biti vrlo naporno. Ono, prvo, mora puno toga preraditi, kao npr. iskustvo, da mu se život promijenio, od danas do sutra, a da roditelji to nisu mogli spriječiti.

Poneka djeca, imaju u prvoj sedmici, nakon otpuštanja iz bolnice, probleme sa spavanjem. Umirite Vaše dijete, u slučaju da se probudi noću i ne plašite se, da ćete ga pri tome razmaziti. Čim dijete ponovo stekne povjerenje, ovi problemi, najčešće, nestaju sami od sebe. Ukoliko oni, ipak potraju, potražite savjet stručne oosbe.

„A ko će meni pomoći?“

Gdje mogu roditelji dobiti pomoć i podršku.

Boravak u bolnici je, za cijelu porodicu, iskustvo, koje ostavlja duboke tragove, a roditelje, često dovodi na vlastite granice. Dobro je znati, da postoji Švicarski savez „Dijete i bolnica“, kojem se možete obratiti telefonski ili pismeno, u slučaju da imate pitanja. Mi ćemo Vas podržati putem raznovrsnih informacija, knjiga i igračaka. Takodje, i sa konkretnim prijedlozima u vezi pripreme za boravak u bolnici i korisnim uputama za vrijeme boravka. Sa našim sveobuhvatnim, dugogodišnjim iskustvom pomoći ćemo Vam da se suočite i riješite probleme vezane za boravak Vašeg djeteta u bolnici.

Zauzmite se za prava oboljelog djeteta

Švicarski savez „Dijete i bolnica“ je udruženje roditelja, medicinskog osoblja i ljekara za dječije bolesti, kao i stručnjaka drugih zanimanja, koji rade s djecom.

Godine 1988. zaključena je, u 10 tačaka, sveobuhvatna Evropska karta za djecu u bolnici, za koju se i mi zalažemo, jednako kao i za sprovođenje odredbi UN-Konvencije o pravima djeteta. Zajedno sa drugim organizacijama iz 18 evropskih zemalja, doprinosimo ostvarenju ovih ciljeva, u okviru Evropske asocijacije za djecu u bolnici (EACH).

Bolesna djeca nemaju moćan i jak lobi. Stoga, založite se za prava oboljele djece i postanite član Švicarskog saveza „Dijete i bolnica“.

migesplus

Diese Broschüre ist mit Unterstützung durch migesplus.ch entstanden.
www.migesplus.ch - Gesundheitsinformationen für Migrantinnen und Migranten. Schweizerisches Rotes Kreuz, Departement Gesundheit und Integration.

KIND & SPITAL
Postfach 416, CH-5600 Lenzburg 1
Tel. 062 888 01 77
E-Mail: info@kindundspital.ch
www.kindundspital.ch

Postkonto: 80 - 67141 - 4

Bank: Aarg. Kantonalbank, CH-5001 Aarau
Kto. 16 130.655.36
IBAN: CH03 0076 1016 0130 6553 6

„Idem u bolnicu!“

Mali savjetnik za djecu, roditelje i staratelje.

KIND & SPITAL
DIJETE & BOLNICA

Švicarski savez za prava djece i omladine u zdravstvenom sistemu